

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1677

Vragen van het lid **Kerstens** (PvdA) aan de Minister van Defensie over *lakse afhandeling getraumatiseerde veteraan* (ingezonden 1 februari 2019).

Antwoord van Minister **Bijleveld-Schouten** (Defensie), mede namens de Staatssecretaris van Defensie (ontvangen 25 februari 2019).

Vraag 1

Hebt u kennisgenomen van het artikel «Defensie in de fout met getraumatiseerde veteraan»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 5

Bent u ook geschokt door het feit dat dit het zoveelste incident is dat niet correct is behandeld door Defensie? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke concrete nieuwe stappen gaat u zetten om uw Defensiemensen daadwerkelijk op één te zetten?

Deelt u de mening dat deze continue stroom van misstanden onmogelijk positief bijdraagt aan de werving van de nodige nieuwe collega's? Zo nee, bent u van mening dat deze misstanden een organisatie weerspiegelen waar men graag wil werken? Zo ja, welke nieuwe maatregelen gaat u nemen om deze situatie te verbeteren?

Antwoord 2, 5

Zoals eerder gemeld, is er voor vernedering, discriminatie of ander ontoelaatbaar gedrag geen plek bij Defensie. Uiteraard willen we incidenten voorkomen. Het plan van aanpak «Een veilige defensieorganisatie» dat u op 28 maart 2018 heeft ontvangen (Kamerstuk 34 919, nr. 4), is gericht op het concreet invulling geven aan het structureel verbeteren van de veiligheid binnen Defensie. We werken aan een inclusieve cultuur, zoals beschreven in de beleidsreactie op het rapport van de Commissie sociaal veilige werkomgeving (Giebels) (12 december 2018, Kamerstuk 35 000 X, nr. 75). De maatregelen, zoals in de beleidsreactie zijn opgenomen, worden nu en in de komende maanden verder uitgewerkt en opgepakt. Defensie is zich bewust dat het

¹ <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/01/30/defensie-in-de-fout-met-getraumatiseerde-veteraan-a3652277>

vertrouwen van de medewerkers in de organisatie is aangetast en moet worden hersteld. Om die reden is er in de Defensienota 2018 (Kamerstuk 34 919, nr. 1) voor gekozen om te investeren in onze mensen.

Vraag 3

Deelt u de ernstige zorgen over het feit dat «de veiligheid van de reservist en van andere militairen in het geding» is gekomen door de nalatigheid van Defensie? Zo ja, welke nieuwe maatregelen gaat u nemen om te voorkomen dat dit soort situaties zich voordoen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Defensie is het met de Veteranenombudsman eens dat «gelet op de psychische staat van verzoeker in de periode na terugkomst uit Afghanistan op zijn minst onderzocht had moeten worden of verzoeker nog wel geschikt was voor de militaire taken en werkzaamheden als reservist». De klacht van betrokkene heeft er mede toe geleid dat het reservistenbeleid bij de Groep Luchtmacht Reserve nader is onderzocht en dat een aantal wijzigingen is doorgevoerd. Zo is er een selectieprocedure ingesteld voorafgaande aan een uitzending. In deze procedure worden reservisten na hun individuele aanmelding voor een uitzending beoordeeld op hun inzetbaarheid. Ook wordt nu voorafgaand aan elke uitzending een Sociaal Medisch Team bijeengeroepen om de reservisten die aangewezen zijn voor de missie te bespreken en mogelijke situaties als in dit rapport beschreven vroegtijdig te onderkennen. Ook wordt de Brochure «De Reservist op uitzending» voorafgaande aan de uitzending beschikbaar gesteld aan de GLR-reservist. Daarnaast willen ondergaat iedere militair, dus ook de reservist, een psychologische selectie en een medische aanstellingskeuring bij de aanstelling als militair. Voorafgaande aan een uitzending is de commandant ervoor verantwoordelijk dat de reservist een pre-deployment onderzoek ondergaat. De militair arts geeft een inzetbaarheidsadvies op basis van een medische screening, conform die van militairen in actieve dienst en inclusief verplichte vaccinaties, dental fitness, specifieke gezondheidsrisico's in het uitzendgebied, specifieke beschermingsmaatregelen, etc. Voor de (gezondheids)zorg tijdens uitzending en de nazorg na uitzending zijn de zorgfaciliteiten voor alle militairen, dus ook voor reservisten, gelijk.

Vraag 4

Welke stappen worden er momenteel genomen om te verzekeren dat het slachtoffer in kwestie naar behoren wordt bijgestaan? Welke stappen worden er tegen de schuldige genomen?

Antwoord 4

De betrokken militair is destijds conform de procedures in eerste instantie overgedragen aan het Dienstencentrum Re-integratie (DCR) dat zorg draagt voor re-integratie en verdere begeleiding. Vervolgens is hij na zijn ontslag medio 2017 overgedragen aan een zorgcoördinator van het ABP, het aanspreekpunt voor nazorg voor (oud-)beroepsmilitairen, dienstplichtigen of reservisten die door de uitoefening van de militaire dienst lichamelijk of geestelijk letsel hebben opgelopen. Omdat er sprake was van tegenstrijdige verklaringen van betrokkenen is niet vast te stellen wie welke rol had in deze casus; er is daarom geen «schuldige» aan te wijzen.

Vraag 5

Deelt u de mening dat deze continue stroom van misstanden onmogelijk positief bijdraagt aan de werving van de nodige nieuwe collega's? Zo nee, bent u van mening dat deze misstanden een organisatie weerspiegelen waar men graag wil werken? Zo ja, welke nieuwe maatregelen gaat u nemen om deze situatie te verbeteren?

Antwoord 5

Zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 6

Welke maatregelen gaat u nemen om ervoor te zorgen dat veteranen in het vervolg niet meer van het kastje naar de muur worden gestuurd, in acht nemend de tekortkomingen omtrent de behandeling van meldingen gedaan door veteranen waarover de Veteranenombudsman al in 2016 rapporteerde?²

Antwoord 6

Sinds de publicatie van de rapportbrief van de Veteranenombudsman in 2016 heeft Defensie reeds verschillende maatregelen genomen om de behandeling van klachten te verbeteren. Een van de maatregelen die is genomen betreft de inrichting van één centraal en zeven decentrale klachtencoördinatiepunten. Daarnaast is het momenteel voor eenieder, burger, veteraan of defensiemedewerker, mogelijk om via een e-formulier, op internet en op intranet, een klacht over ongewenst of onbehoorlijk gedrag in te dienen. Deze klacht wordt vervolgens door de centrale klachtencoördinator doorgezet naar de decentrale klachtencoördinator van het defensieonderdeel waarop de klacht betrekking heeft. Door deze maatregel wordt de klacht opgepakt door deskundige medewerkers, wat bijdraagt aan de klachtherkenning, klachtbehandeling en een voortvarende afhandeling.

Meer maatregelen zijn benoemd in de brief van 5 september 2018 «Reactie op de notitie «Terugblik op de klachtbehandeling door Defensie»» (Kamerstuk 30 139 nr. 202). In deze Kamerbrief is tevens aan u kenbaar gemaakt dat door een externe evaluatiecommissie de Klachtenregeling Defensie en klachtbehandeling bij Defensie zal worden geëvalueerd. Bij deze evaluatie zullen ook de aandachtspunten van de Veteranenombudsman en de aanbevelingen van de Commissie Giebels worden meegenomen. De evaluatie zal in het voorjaar van 2019 worden voltooid. Over het eindrapport zal de Kamer separaat worden geïnformeerd.

Vraag 7

Deelt u de mening dat deze zoveelste misstand, waaruit blijkt dat meldingen niet fatsoenlijk of helemaal niet behandeld worden, genoeg reden is om de oproep van zowel de Kamer als belanghebbenden daarbuiten in acht te nemen en een meldpunt onafhankelijk van Defensie op te richten, bijvoorbeeld onder toezicht van de Veteranenombudsman? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Defensie heeft de wettelijke plicht een zorgvuldige en goede afhandeling (en voortgangsbewaking) van meldingen te faciliteren. Dit is belegd bij het Meldpunt Integriteit Defensie (MID) dat rechtstreeks onder de secretaris-generaal zal gaan vallen. Toezicht op het functioneren van het MID wordt uitgevoerd door de Inspectie Veiligheid Defensie (IVD) en de Visitatiecommissie. De Veteranenombudsman functioneert als een onafhankelijke externe escalatie klachtinstantie, indien veteranen geen of onvoldoende gehoor krijgen bij Defensie of andere instanties die zorg verlenen aan veteranen.

² https://www.nationaleombudsman.nl/rapporten/rapportbrief_klachtbehandeling_defensie#volledige_tekst